

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 185/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária AK – AK, s. r. o., Na Revíne 37, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 2Tos/55/2023-100 z 30. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 22. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2Tos/55/2023-100 z 30. augusta 2023. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň požaduje priznať mu náhradu trov jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4T/21/2020-491 z 19. mája 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1To/63/2020-519 z 21. júla 2020 uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom strázenia. Zároveň mu bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

3. Návrhom doručeným okresnému súdu 30. septembra 2022 sa sťažovateľ domáhal povolenia obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 4T/21/2020 z dôvodu závažného procesného pochybenia v pôvodnom konaní, v ktorom konajúce všeobecné súdy nenariadili

vyšetrenie jeho duševného stavu. Vykonanie tohto dôkazu okresný súd v pôvodnom konaní zamietol napriek tomu, že to bolo vzhľadom na všetky okolnosti prípadu nevyhnutné.

4. Okresný súd uznesením č. k. 6Nt/34/2022-82 z 28. februára 2023 návrh sťažovateľa zamietol podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku, pretože nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

5. Sťažnosť sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu krajský súd napadnutým uznesením č. k. 2Tos/55/2023-100 z 30. augusta 2023 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Porušenie základných práv sťažovateľ nachádza v skutočnosti, že krajský súd v predmetnej veci rozhodol bez toho, aby sa riadne a účinne vysporiadal so všetkými právnymi a skutkovými námietkami sťažovateľa, a teda vec neprerokoval spravodlivo. Rozhodnuté bolo podľa jeho názoru nejasným a nejednoznačným meritórnym rozhodnutím bez vyčerpávajúceho odôvodnenia. Sťažovateľ pritom opakovane obsiahlo argumentoval, že v čase spáchania skutku bol v stave zmenšenej pričetnosti, čo preukázal predloženým znaleckým posudkom (novým dôkazom) a opakovane reklamoval neodôvodnené skutkové a právne závery všeobecných súdov v pôvodnom konaní.

7. Vzhľadom na nepreskúmanie duševného stavu sťažovateľa v konaní o vine a treste bol v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania predložený znalecký posudok, v ktorom znalec skonštatoval významné zníženie rozpoznávacích a ovládacích schopností sťažovateľa, dôkazom súdu skôr neznámym. Uložený trest bez bližšieho preskúmania pričetnosti je tak v zrejmom nepomere k závažnosti činu a k pomerom sťažovateľa, a preto v zrejmom rozpore s účelom trestu.

8. Konštatovanie všeobecných súdov konajúcich o návrhu na povolenie obnovy konania, že predložený znalecký posudok nie je novým dôkazom sťažovateľ neakceptuje, keďže zníženie ovládacej a rozpoznávacej schopnosti nebolo v čase vedenia trestného konania známou skutočnosťou. Predložený znalecký posudok podľa názoru sťažovateľa však jednoznačne nielenže poukazoval na potrebu obnovy konania a ďalšieho dokazovania vo vzťahu k pričetnosti sťažovateľa, ale predovšetkým sám osebe tento znalecký posudok nepochybne vyvracal závery všeobecných súdov v pôvodnom konaní vo vzťahu ku skúmaniu a v závere o pričetnosti sťažovateľa a použitiu ustanovení o mimoriadnom znížení trestu v zmysle § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona.

9. K názoru krajského súdu, že predložený znalecký posudok nie je relevantný k celému obdobiu, počas ktorého ku skutku dochádzalo (od roku 2013 do 10. novembra 2019), pretože k náhlým zmenám na zdraví sťažovateľa došlo až 29. októbra 2017 sťažovateľ uviedol, že nemožno predpokladať, že vplyv organickej poruchy mozgu v kombinácii s abúzm alkoholu mohol mať vplyv na ovládacie a rozpoznávacie schopnosti sťažovateľa len od 29. októbra 2017, pretože každá porucha/choroba má svoj vývoj a sťažovateľ bol negatívnymi dôsledkami poruchy mozgu ovplyvnený nepochybne oveľa skôr než pred určením diagnózy. Krajský súd však uvedenú argumentáciu sťažovateľa vyhodnotil ako irelevantnú.

10. Rozpor napadnutého uznesenia so základným právom na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sťažovateľ indikuje v tom, že znalecký posudok by minimálne mohol otvoriť otázky trestu aj vo vzťahu k fakultatívnym inštitútom, ako je mimoriadne zníženie trestu a táto otázka môže byť rozhodnutá len zákonným sudcom vo veci samej, nie v rámci rozhodovania o povolení obnovy konania.

11. Zároveň tým došlo aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu garantovaného v čl. 17 ods. 1) a 2) ústavy, pretože krajský súd v spojení s uznesením okresného súdu zamedzil sťažovateľovi možnosť domôcť sa v obnovenom konaní mimoriadneho zníženia trestu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu č. k. 2Tos/55/2023-100 z 30. augusta 2023, ku ktorému malo dôjsť nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia, keď sa krajský súd riadne a účinne nevysporiadal so všetkými právnymi a skutkovými námietkami sťažovateľa, ako aj tým, že krajský súd svojím rozhodnutím znemožnil rozhodovanie o prípadnom mimoriadnom znížení trestu sťažovateľa zákonným sudcom v obnovenom konaní, a napokon tým, že aktuálne vykonávaný trest nemožno považovať za zákonný.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy:

13. Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou predovšetkým pripomína, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

14. V súvislosti s konaním o návrhu na povolenie obnovy trestného konania sa úloha ústavného súdu obmedzuje len na kontrolu, či všeobecné súdy postupovali ústavne konformným spôsobom, keď rozhodli o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania, resp. keď zamietli sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí povolenia obnovy konania. Teda, či sa návrhom na povolenie obnovy riadne zaoberali, či prijaté rozhodnutie adekvátne odôvodnili a či ich právne závery nie sú excesom alebo svojvoľné, pričom pri zamietnutí návrhu je rozhodujúce, či dostatočne odôvodnili, prečo predostreté skutočnosti nepovažovali za také, ktoré by opodstatňovali povolenie obnovy konania (m. m. III. ÚS 53/2021). V rámci ústavnému súdu zverených právomocí teda nie je jeho úlohou odpovedať na otázku, či obnova konania vo veci sťažovateľa mala alebo nemala byť povolená; jeho úloha spočívala v posúdení skutočnosti, či sa záver konajúcich súdov o zamietnutí návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania opieral o náležite prezentované dôvody ideovo zodpovedajúce zmyslu a podstate použitej právnej úpravy (m. m. I. ÚS 302/2019).

15. Vo všeobecnom ponímaní inštitút obnovy konania predstavuje zásah do právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím vo veci, keďže umožňuje príslušnému orgánu verejnej moci znovu konať a rozhodovať vo veciach, ktoré už boli právoplatne rozsúdené. Obnova konania slúži predovšetkým na nápravu nesprávnych skutkových zistení na základe nových skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov, ktoré nebolo možné v pôvodnom konaní použiť (II. ÚS 161/2012, IV. ÚS 578/2020).

16. Obnova konania ako mimoriadny opravný prostriedok v rámci súdneho procesu dovoľuje zasiahnuť do už právoplatne skončených vecí prelamuje princíp právnej istoty na účely učiniť zadosť dobrému a spravodlivému (*boni et aequi*) rozhodnutiu, teda učiniť zadosť všeobecnému záujmu na zákonnosti a ústavnosti rozhodnutí všeobecných súdov a predovšetkým (v užšom a primárnom zmysle) záujmu účastníkov konania na tom, aby ich vec (ich práva a povinnosti) bola spravodlivo posúdená a rozhodnutá nezávislým a nestranným súdom (všeobecne k vzťahu právnej istoty založenej právoplatným rozhodnutím a princípu spravodlivého rozhodovania, pozri sp. zn. II. ÚS 73/2015, body 42 až 45).

17. V konaní o povolenie obnovy konania (*iudicium rescindens*) podľa Trestného poriadku príslušný všeobecný súd nepreskúmava zákonnosť a odôvodnenosť pôvodného rozhodnutia, ale posudzuje otázku, či nové skutočnosti alebo dôkazy skôr neznáme v spojení s dôkazmi už vykonanými môžu odôvodniť iné rozhodnutie vo veci, než ktoré bolo skôr vydané. Rovnako tak nie je účelom konania o povolenie obnovy konania posudzovať vinu odsúdeného (III. ÚS 406/2014, II. ÚS 111/2015, rovnako tak napr. aj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2517/2008 z 24. februára 2009, bod 41).

18. Konanie o povolenie obnovy konania pozostáva zo skúmania prípustnosti návrhu a skúmania odôvodnenosti návrhu. Súd tak najskôr skúma formálne náležitosti návrhu na povolenie obnovy konania (§ 399 ods. 1 Trestného poriadku), ďalej sa musí zaoberať tým, či navrhovateľ vo svojom návrhu tvrdí Trestným poriadkom predpokladané/predvídané dôvody na povolenie obnovy konania, a konečne skúma odôvodnenosť návrhu, t. j. či sú uvádzané skutočnosti a dôkazy spôsobilé na to, aby bolo v obnovenom konaní možné dosiahnuť iné rozhodnutie vo veci (§ 394 Trestného poriadku, II. ÚS 111/2015).

19. Z uvedených hľadísk ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia v snahe zistiť, či krajský súd učinil základným právam sťažovateľa zadosť.

20. V napadnutom rozhodnutí krajský súd po stručnom zhrnutí dovtedajšieho priebehu trestného konania, rekapitulácii obsahu riadnym opravným prostriedkom napadnutého rozhodnutia okresného súdu, ako aj po rezumovaní sťažnostných námietok sťažovateľa konštatoval zákonnosť prvostupňového rozhodnutia č. k. 6Nt/34/2022-82 z 28. februára 2023, ktoré sa podľa nadriadeného súdu dôsledne vysporiadalo so skutočnosťami a dôkazmi relevantnými pre rozhodnutie o podanom návrhu. Krajský súd pripomenul, že konanie o povolenie obnovy konania nie je konaním založeným na revíznom princípe, preto v rámci neho nie je možné preskúmavať zákonnosť postupu v pôvodnom konaní v tom zmysle, či sa pri rozhodovaní súd vyrovnal so všetkými okolnosťami a s obhajobou obvineného a pod. Je to konanie založené na skúmaní a hodnotení nových reálne predložených dôkazov a skutočností, v súvislosti s ktorými musí súd skúmať, či tieto boli súdu známe a či majú význam v trestnom konaní z hľadiska § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

21. Dôvod, pre ktorý sťažovateľ podal návrh na povolenie obnovy konania, spočíval podľa krajského súdu v tom, že všeobecné súdy sa v pôvodnom konaní riadne nezaoberali zdravotným stavom sťažovateľa, a dospeli tak k nesprávnemu záveru o jeho príčetnosti v súvislosti so spáchaním skutku, pre ktorý bol odsúdený. Vychádzali z vyhlásenia sťažovateľa o vine a odkázali na závery znaleckého posudku súdneho znalca [REDAKOVANÉ]. Avšak podľa názoru [REDAKOVANÉ], znalecký posudok ktorého v konaní o povolenie obnovy konania sťažovateľ predložil, bol trestný čin spáchaný v stave zmenšenej príčetnosti sťažovateľa.

22. Nadriadený súd dospel k presvedčeniu, že sťažovateľ sa v tomto smere domáha povolenia obnovy konania na účel opätovného prehodnotenia dôkazov vykonaných v pôvodnom konaní v jeho prospech v kontexte znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] (ktorý neposkytuje nové kvalifikované závery), čo ale nie je zákonným dôvodom na povolenie obnovy konania s prihliadnutím na nemožnosť preskúmania zákonnosti a správnosti postupu súdov v pôvodnom konaní.

23. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že okresný súd prešiel v rámci hodnotenia splnenia podmienok povolenia obnovy konania do nežiaduceho meritórneho posudzovania veci, čo sa týka fakultatívnosti použitia ustanovení o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona, krajský súd zotrval na prijatom závere, že súd prvého stupňa nedisponoval dôkazom, na základe ktorého by boli relevantnými úvahy o možnom ukladaní trestu odňatia slobody zohľadňujúce označené ustanovenie Trestného zákona, a to s poukazom na skutočnosť, že tak v pôvodnom konaní, ako ani v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania duševný stav sťažovateľa skúmaný nebol a stav jeho zníženej príčetnosti súdny znalec v aktuálnom konaní deklaroval iba skrz jeho dlhoročnej praxe znalca, t. j. nie kvalifikovaným dôkazom.

24. V závere krajský súd sumarizoval, že znalecký posudok predložený pre potreby konania o návrhu na povolenie obnovy konania bol dôkazom novým len v tom, že znalec v súvislosti so skúmaním duševného stavu sťažovateľa pripustil možnosť zistenia jeho zmenšenej príčetnosti forenzne významným spôsobom, avšak forenzne významným spôsobom znížená rozpoznávacía alebo ovládacia schopnosť (či obe) je bez vplyvu na konštatovanie trestnej zodpovednosti za spáchanú trestnú činnosť (teda na otázku viny). Vo vzťahu k sťažovateľom sledovanému uloženiu mimoriadne zníženého trestu podľa § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona krajský súd rovnako ako súd prvého stupňa zdôraznil fakultatívnosť takéhoto postupu s tým, že v prípade sťažovateľa je takýto postup eliminovaný závažnosťou činu, spôsobom jeho spáchania, dlhou

dobou jeho trvania (minimálne od roku 2013 do 10. novembra 2019) a spôsobeným následkom s prihliadnutím na okolnosť, že väčšinu časového obdobia páchania predmetnej trestnej činnosti neboli u sťažovateľa také zdravotné problémy, ktoré by zakladali jeho zníženú pričítanosť. Krajský súd k tomuto záveru doplnil, že v zmysle dikcie zákonných podmienok na povolenie obnovy konania je už súd konajúci o návrhu na povolenie obnovy konania zmocnený k tomu, aby učinil záver vo vzťahu k zmene pôvodného rozhodnutia v otázke viny či trestu vzhľadom na nové dôkazy a skutočnosti predkladané odsúdeným v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania.

25. Oboznámiac sa s uvedenými skutočnosťami, ústavný súd dospel k názoru, že krajský súd dostačujúcim a presvedčivým spôsobom odôvodnil nesplnenie podmienok na povolenie obnovy pôvodného konania v trestnej veci sťažovateľa. V napadnutom uznesení nechýba odpoveď na podstatné otázky vo vzťahu k relevantným okolnostiam splnenia podmienok prípustnosti obnovy konania. Krajský súd jednoznačne uviedol, že zo strany sťažovateľa neboli vo veci poskytnuté také skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli viesť k inému rozhodnutiu o vine alebo treste v pôvodnom konaní.

26. Ako už bolo uvedené, pri posudzovaní, či sú splnené podmienky obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku, všeobecný súd hodnotí návrh najskôr z hľadiska, či sú v ňom uvádzané také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli skôr, teda v pôvodnom konaní známe. Dôvodom obnovy konania však nemôže byť každá nová skutočnosť alebo každý nový dôkaz, ale len skutočnosti a dôkazy určitým spôsobom kvalifikované, t. j. také dôkazy, ktoré by samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi mohli odôvodniť iné rozhodnutie o otázkach uvedených v označenom zákonom ustanovení; v konkrétnostiach danej veci by malo ísť o nové skutočnosti a dôkazy, vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom sťažovateľa. V súvislosti s tým tak konajúci súd musí hodnotiť nové skutočnosti a nové dôkazy z hľadiska ich významu vo vzťahu k pôvodnému právoplatnému rozhodnutiu a nemôže sa obmedziť iba na konštatovanie ich existencie s tým, že k hodnoteniu nových skutočností alebo dôkazov pristúpi až po tom, keď na ich podklade obnovu konania povolí.

27. Vo veci konajúce súdy oboch stupňov v zhode s právnou teóriou a ustálenou judikatúrou všeobecných súdov naznačili, že v rámci povolenia obnovy konania nemožno za nové skutočnosti alebo dôkazy považovať také, ktoré sú zistiteľné z obsahu spisu, a to aj vtedy, keď sa súd s nimi v rozhodnutí nevysporiadal alebo ich dokonca prehliadol, resp. mýlil sa pri hodnotení vykonaných dôkazov, prípadne ich nesprávne vyhodnotil (napr. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Tz 201/95 z 18. januára 1996, publikované pod R 6/1997; alebo *Mezei, M.* § 394 [Nové skutočnosti alebo dôkazy]. In: *Čentéš, J. Kurilovská, L., Šimovček, I., Burda, E. a kol.* Trestný poriadok II. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2021, s. 798, marg. č. 1.; alebo pri obdobnej právnej úprave – *Šámal, P.* § 278 [Nové skutočnosti alebo dôkazy a trestný čin orgánu činného v trestnom řízení]. In: *Šámal, P. a kol.* Trestní řád. 7. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 3383.).

28. Tak okresný súd, ako aj krajský súd, v odôvodneniach svojich rozhodnutí zreteľne uviedli, že v prípade sťažovateľa o takéto nové skutočnosti nešlo, pretože tieto boli zo spisu základného trestného konania zistiteľné, a čo je z hľadiska ústavnoprávnej ochrany základných práv sťažovateľa podstatné, konajúce súdy tento záver adekvátne odôvodnili. Ústavný súd nepovažuje

za nevyhnutné znovu na tomto mieste opakovať argumentáciu krajského súdu, keďže túto považuje za komplexnú, zrozumiteľnú a pochopiteľnú.

29. Napriek tomu, že v danej veci nešlo o relevantné nové skutočnosti alebo dôkazy, súdy navyše posilnili svoj záver o potrebe zamietnutia návrhu na povolenie obnovy konania aj skúmaním a vyhodnotením, že ak by aj išlo v tejto veci o kvalifikovanú skutočnosť alebo dôkaz, tento by sám osebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi známymi už skôr nevedol k inému rozhodnutiu, ako je pôvodný právoplatný rozsudok.

30. Nemožno akceptovať tvrdenie sťažovateľa, že konajúce všeobecné súdy (predovšetkým okresný súd) si nezákonne atrahovali právomoc rozhodovať o možnosti mimoriadneho zníženia trestu už v konaní o povolenie obnovy konania, a to jednak z dôvodu, že nešlo o rozhodnutie v tom zmysle a takým spôsobom, ako sa to snaží prezentovať sťažovateľ, a jednak z dôvodu, že čo sa týka výroku o treste (o čo išlo v danom prípade), možno obnovu povoliť len vtedy, ak by novo uplatnené skutočnosti či dôkazy vyvolali stav, ktorý by sa od predchádzajúceho líšil výrazne (pozri zákonné pojmy: zrejmy nepomer, zrejmy rozpor). K takémuto konštatovaniu (výraznej odlišnosti) však súd konajúci o návrhu na obnovu konania nemôže dospieť inak ako preskúmaním zodpovedajúcich podstatných okolností.

31. Hľadiská pre stanovenie druhu a výmery trestu sú primárne určované príslušnými ustanoveniami všeobecnej časti Trestného zákona (najmä § 34, ale aj § 36 až § 40). Zrejmy nepomer trestu k povahe a závažnosti trestného činu je v tejto súvislosti potrebné hodnotiť jednak vo vzťahu k obvyklej typovej závažnosti trestného činu, ktorú vyjadruje trestná sadzba, a tiež z hľadiska povahy a závažnosti konkrétneho spáchaného trestného činu, ktorá vyplýva z kritérií, ktoré ju spoluurčujú (pozri § 34 ods. 4 Trestného zákona). Zrejmy nepomer k pomerom páchatel'a je určovaný nedostatočným akcentom na okolnosti, ktoré individualizujú uložený trest s ohľadom na konkrétneho páchatel'a (pozri *Šámal, P.* § 278 [Nové skutočnosti alebo dôkazy a trestný čin orgánu činného v trestním řízení]. In: *Šámal, P.a kol.* Trestní řád. 7. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 3386.).

32. Z uvedeného je zrejmé, že posudzovanie týchto sťažovateľom vytýkaných otázok týkajúcich sa možnosti zmeny trestu už v rámci konania o povolení obnovy konania, ako to v danej veci urobili obidva konajúce všeobecné súdy, teda zjavne neprekračuje účel tohoto konania a neprekračuje zákonom (Trestným poriadkom) vymedzený procesný rámec, preto nejde o postup *ultra vires*, ktorý by so sebou niesol neprípustné zásahy do základných práv sťažovateľa v dôsledku svojvôle.

33. Ústavný súd opäť zdôrazňuje, že pri posúdení v ústavnej sťažnosti namietaného rozhodnutia krajského súdu nie je jeho úlohou preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré konajúci súd oprel svoje rozhodnutie. Ústavnému súdu neprináleží ani nahrádzať závery všeobecných súdov svojimi závermi a prehodnocovať hodnotenie dôkazov, ku ktorému dospeli všeobecné súdy. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd s argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či výklad aplikovaných právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu, teda či je označené uznesenie krajského súdu ústavnoprávne akceptovateľné (m. m. III. ÚS 53/2021). Účelom konania pred ústavným súdom je ochrana ústavnosti, a nie poskytnutie ďalšieho opravného prostriedku umožňujúceho prehodnocovať správnosť záverov všeobecných súdov.

34. Právny záver krajského súdu o potrebe zamietnutia návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania bol založený na racionálnej analýze skutkového stavu a ústavne akceptovateľnom výklade relevantnej právnej úpravy. Jeho odôvodnenie je zrozumiteľné, logické, bez akýchkoľvek vnútorných rozporov. Argumentácia krajského súdu konajúceho v medziach svojej právomoci sa javí v danej veci ako dostatočná a presvedčivá. Nenesie známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Sťažovateľ pritom v podanej ústavnej sťažnosti nedokázal ústavne relevantným spôsobom spochybníť závery, na ktorých krajský súd založil napadnuté uznesenie.

35. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci krajský súd, nemôže viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom (v preskúmvanej veci krajským súdom) by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012). Podľa ústavného súdu však posúdenie dôvodnosti návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy pôvodného konania v jeho trestnej veci krajským súdom, ktorý svojím uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy, osobitne jeho závery, takéto nedostatky nevykazujú.

36. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

37. Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 2Tos/55/2023-100 z 30. augusta 2023 a základným právom na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy:

38. K záveru o zjavnej neopodstatnenosti podanej ústavnej sťažnosti ústavný súd dospel aj pri posúdení sťažovateľom označeného základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a základného práva na zákonného sudcu podľa § 48 ods. 1 ústavy. Tieto ustanovenia v okolnostiach danej veci (v súvislostiach ako ich porušenie vníma sťažovateľ) nemajú žiadnu bezprostrednú príčinnú súvislosť s posúdením splnenia podmienok obnovy konania, navyše, vzhľadom na negatívne posúdenie ústavnej sťažnosti v jej skôr prezentovanej časti (III.1.) je v relevantnej vecnej konzekvencii aj záver o naostatok nastolenej otázke nevyhnutne negatívny.

39. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť aj v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

40. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 28. marca 2024

Miloš Maďar
predseda senátu